

Δημήτριος Χρυσολωρᾶς, Θεσσαλονικεὺς, φίλος τοῦ βασιλέως Ἐμμανουήλ, φιλόσοφος καὶ ἀστρονόμος. Μεταβάς ἐν ἔτει 1407 ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ διατρίβων ἐν τοῖς βασιλείοις, ἠρωτήθη ἐν ἀρίστου καιρῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἐμμανουήλ, εἰ ἐκ τῆς ἐπιστήμης εὗρέ τι καὶ ἔχει εἰπεῖν γενησόμενον· ὁ δὲ ἀνέφερον, ὅτι εὗρεν, ὡς ὁ ἔβδομος Παλαιολόγος μέλλει ποιῆσαι τὴν μετὰ τῶν Λατίνων ἔνωσιν, καὶ μέλλει γενέσθαι πολὺ κακὸν εἰς τοὺς χριστιανούς (α). Τὰ εἰσέτι ἀνέκδοτα συγγράμματα τοῦ Χρυσολωρᾶ κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῶν Λατίνων εἰσὶ τὰ ἐξῆς. 1) Λόγος συνοπτικὸς ἀφ' ὧν ἐποίησεν ὁ ἀγιώτατος Νεῖλος ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, οὗ καὶ τὰς λύσεις καὶ τὰς τῶν ἐναντίων ἐνστάσεις καὶ τοὺς συλλογισμοὺς αὐτοῖς σχήματι ἀποδεικνὺς ἐν συντόμῳ κατὰ συλλογισμὸν ἕκαστον. Ἀπόγραφον τοῦ ἐν 49 κεφαλαίοις διηρημένου πονήματος τούτου σώζεται ἐν τῇ τῆς Μόσχας βιβλιοθήκῃ ὑπ' ἀριθμὸν 13. 2) Διάλογος ἀναιρετικὸς τοῦ λόγου, ὃν ἔγραψε Δημήτριος ὁ Κυδώνης κατὰ τοῦ μακαρίου Θεσσαλονίκης Κυρίου Νεῖλου τοῦ Καβάσιλα. Τὰ πρόσωπα τοῦ διαλόγου Θωμᾶς, Νεῖλος, Κυδώνης, Χρυσολωρᾶς. Σώζεται ἐν τῇ Λαυρεντινῇ βιβλιοθήκῃ plut. 5. κώδ. 12. 3) Διάλογος ἕτερος, οὗ ἡ ἀρχή. Οὐ δίκαιον ἐστὶν ὀρθοδόξοις ἐτέρων ὀρθοδόξων κατηγορεῖν ἐν οὐδενὶ πράγματι. 4) Διάλογος ἀναιρετικὸς Λατίνων ἐνστάσεις καὶ Ῥωμαίων λύσεις. Τὸ ἡμίτιον τοῦτο, περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα πραγματευόμενον, σώζεται ἐν Βενετίᾳ ἐν τοῖς Νανιανοῖς χειρογράφοις ὑπ' ἀριθ. 305. καὶ ἀνωνύμως ἐν τῇ τῆς Μόσχας βιβλιοθήκῃ ὑπ' ἀριθ. 208.

(α) Βλ. Συροποῦλ. Ἱστορ. τῆς Φλωρεντ. συνόδ. σελ. 52.

